

Szendrő Szabolcs igen jó humorú és roppant szerény ember. Pedig a hegymászó-természetfotósna lehetne oka a dicsekvésre. Megmászta és lefotózta Földünk számos hegycsúcsát, gleccserét, sziklafalát. Ostromolt hegyeket a Pamírban, a Kaukázusban, Alaszkában, járt Dél-Amerikában, ahol az Andok legmagasabb csúcsára is feljutott, megfordult Indiában és Kínában, itt a Himalája vonulatai ejtették ámulatba. 2009-ben – hatvanhárom évesen – megmászta Afrika legmagasabb hegyét, a Kilimandzsárót.

Fél lábbal a csúcson

Tette, teszi mindezt fél lábbal, hiszen Szabolcs tizenhat évesen, egy vonatbalesetben elvesztette bal lábát. Ekkor abba kellett hagynia kedvenc sportját, a súlyemelést. Ám ő nem az a csüggedős fajta, kajakozni kezdett, amit versenyszerűen hét éven át űzött, majd hat év házasság következett. Ahogy a társas kapcsolatok romlott, úgy töltött Szabolcs egyre több időt a Pilis és a Börzsöny erdeiben... Egy diavetítéses élménybeszámolón találkoztam vele először Komlón, ahol a Hétdomb Természetbarát Egyesület vendégeként egy érdekes, vidám hangulatú előadáson mesélte el nem hétköznapi kalandjait. Az ősz folyamán pedig a komlói színházban kiállított fotóit csodálhatta meg a helyi és baranyai közönség.

– *Honnan ered a hegyek szeretete?*

– Kissrác korom óta sokat olvastam a hegyekről, a hegymászásról. Benedek István: Csavargás az Alpokban című könyve volt az én bibliám. A hatalmas, hófödte csúcsok esztétikai szépségüknél fogva is mindig érdekelték. Én egy hegyeket, természetet szerető személy vagyok, aki mellesleg fotózik is. És ha ez kiderül a képeim alapján, akkor én már boldog embernek mondhatom magam.

– *Mikor kezdte el hegyet mászni?*

– Többször jelentkeztem hegymászó tanfolyamra, de miután bevallottam (öt perc után úgyis kiderült), hogy hiányzik a fél lábam, azonnal más sportágat ajánlottak. Akkoriban nem volt még példa arra hazánkban, hogy valaki fél lábbal hegyet mászna. Makacs ember lévén, nem adtam fel; 1980-ban még csak túrázgtam a Kárpátok, az Alpok, Bulgária hegyei között, majd néhány négyezres csúcs megmászását követően többször is hívtak expedíciókhoz. Így történt, hogy 1982-ben – már az OSC hegymászó egyesületével – a volt Szovjetunió területén, a Pamír-hegységben 7000-es csúcsra jutottam fel.

– *Honnan van a jó kondid?*

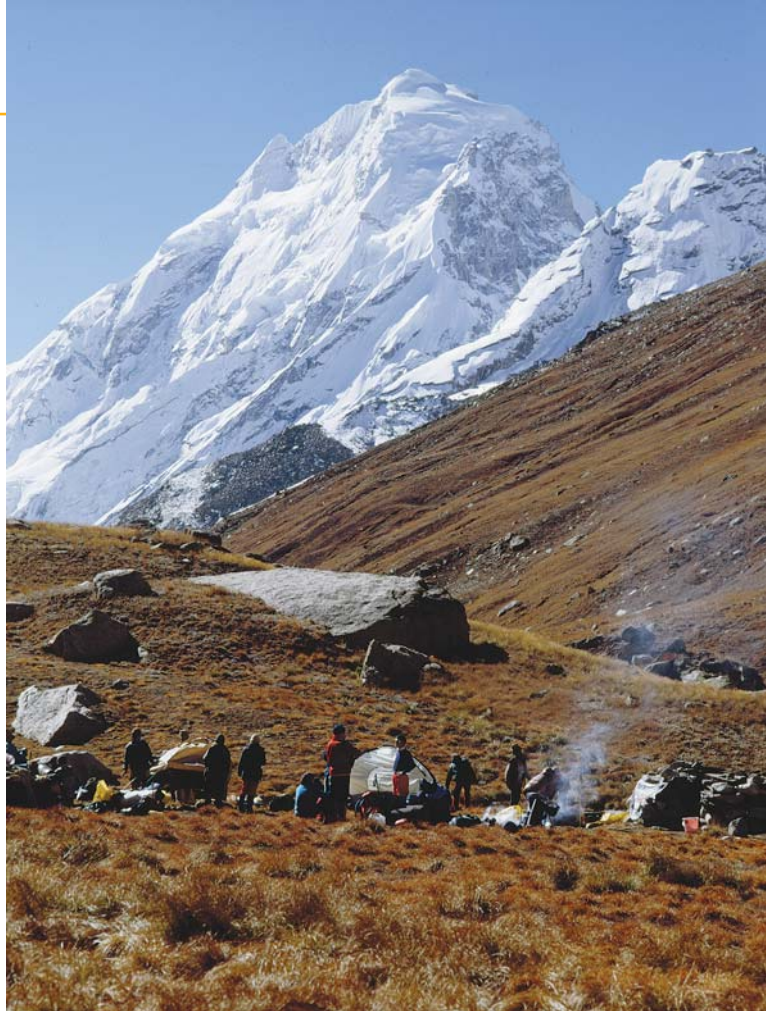
– Valószínűleg genetika is van a kondíció mögött, pluszban kell egy nagy adag fanatizmus, de azért nem árt a mozgás sem. Tavaly eltörtem a bokámat a Tátrában, hét hónapig nem lehetett terhelni, azóta a futást mellőzöm, de ha tehetem, bringára pattanok, és tekerek a hegyekbe. Izomzatom alapján rövid távú teljesítményre lennék alkalmas, ennek ellenére mindig a hosszabb expedíciókon vagyok jobb formában. Amikor el volt törve a lábam, akkor is bicikliztettem, ami elég fura látvány volt egy begipszelt és egy műlábbal.

– *Hányadik műlábadat koptatod?*

– Nem vagyok nagy felhasználó. A „hétköznapi” műlábak általában két évig használhatók, én az előzőt huszonhét évig hordtam, csak azért váltam meg tőle, mert kettétört, mikor futottam a villamosra. Ami most rajtam van, az húsz éves. A „jó lábam” az évek alatt nagyon rossz lett, több gondom van vele, mint a műlábammal, de nem panaszkodom, hiszen mindent megtettem, hogy tönkre menjem...

– *Mit szoltak az orvosok, hogy rokkantnyugdíjasként hegyet mászol?*

– 1990-ig a lábam miatt 55%-os rokkant voltam, ekkor ért egy áramütéses baleset. Behívtak felülvizsgálatra, de én éppen a Kedar Dome-on voltam, így csak később kerültem a bizottság elé. Kérdezték, mi a bajom? Hiányzik a fél lábam, az egyik kezemet nem érzem, mert elfagyott, a másikat meg az áramütés miatt nem tudom kinyitni – válaszoltam. Elkezdtek hosszasan vizsgálni, súly, izomzat, egyebek, majd megkérdezték, mit sportolok? Próbáltam elodázni a választ, de aztán csak ki kellett böknöm, hogy hegyet mászok. A dokik kétkedve néztek, majd újabb kérdés: jártam-e a Tátrában? Igen, jártam és most érkeztem egy hima-

„...A hegyeket – őket nem győzhetjük le! Ők nagyobbak, erősebbek nálunk, csak hittel és alázattal közeledhetünk feléjük. Én egy hegyre csak felkéredzkedek, és ha felenged, akkor boldog vagyok. Ha nem, akkor csak magamra vethetek. Lehetünk nagyon kemények, de nehéz megtalálni azt a pontot, ahol még a visszafordulás mellett dönthetünk. Ha túl korán lejössz, akkor gyáva voltál, ha sokáig maradsz, megfagyasz, és azt mondják majd, hogy ezért kár volt. Saját magaddal kell elszámolnod!”

lájai expedícióról. Talán ez volt az a pillanat, amikor megkaptam a 67%-ot, de a mai napig gyanítom, hogy nem a fizikai, hanem az elmeállapotom miatt.

– *Az expedíciók és maga a felszerelés is nagyon sok pénzbe kerül. Honnan teremtetted elő az anyagiakat?*

– Engem még soha senki nem támogatott, és nem is a rokkantnyugdíjamból finanszíroztam az utazásaimat. Szerencsére vannak olyan barátaim, akik tudnak szponzorokat szerezni az expedíciók számára. Talán az a titka, hogy voltak céljaink, terveink, és annak ellenére, hogy hihetetlen sokba került, mindig sikerült összeszedni a pénzt.

– *Melyik volt a legmagasabb csúcs, amelyre sikerült feljutnod?*

– Egy 72 napig tartó expedícióval a Himalájában magasodó Cho Oyu megmászva, 8201 méterre jutottam. Ez az én magassági rekordom, ami akkor, 1990-ben magyar magassági rekordnak is számított. Egyébként a Cho Oyu a világ hatodik legmagasabb hegycsúcsa, és hozzáértők szerint viszonylag könnyen mászható. A csúcstámadáskor annyira elfáradtam, hogy látászavaraim voltak, mintha pauszpapíron át néztem volna a világot. A csúcstról a 7500-as táborig úgy szédelegtem le.

– *És amire nem sikerült feljutnod?*

– Aki magasra tör, annak tudnia kell, hogy „ott fenn” a hegy és az időjárás az úr, és nem mindig válnak valóra az álmaink. Mi csak betolakodók vagyunk, és ha ezt nem vesszük tudomásul, akkor az embert halottként hozzák haza, vagy a helyszínen a hó és a jég temeti el... Sajnos így volt ez

1996-ban is, amikor a Mount Everest megmászására tettünk sikertelen kísérletet. Én magam 7800 méterig jutottam, Eröss Zsolt és osztrák társunk, Reinhard Wlasich 8300-ig, aki ebben a magasságban oxigénpalack nélkül táborozott, szervezete nem bírta a terhelést, és életét veszítette. Ezt a magasságot nem véletlen nevezik halálzónának, itt ember büntetlenül nem tölthet el huzamosabb időt. A rettenetes hidegtől fagysérülések keletkezhetnek, az oxigénhiánytól hallucináció, tüdőödéma léphet fel, ami egy nap alatt végezhet az emberrel... Az Everest csúcsára vezető gerincen sok a halott hegymászó. A meghódítására vállalkozó mászók közül minden ötödik áldozatul esik a Csomolungmának.

– *Voltál olyan helyzetben, amikor úgy gondoltad, vége?*

– Az indiai Kedar Dome-on többször is. A hegy oldalában, 6300 méter magasságban kicsúsztam egy ötven fokos lejtőn, alattam nyolcszáz méter függőleges fal. Ekkor tudtam, hogy itt a vég, meghalok. Nem volt rajtam hágóvas, nem volt nálam jégcsákány, csak a hónom alatt 60 méter kötél. Biztos halál. Óriási szerencsémre a

porhó – amin megcsúsztam – néhány méter után keményebbé vált, és mint a rajzfilmekben, tíz körömmel, kézzel-lábbal kapaszkodva egyszer csak megálltam... Társam, Osváth Attila ledobott kötelén küzdöttem vissza magam, és még aznap, a világon elsőként sikerült megmászunk a 6831 méter magas hegycsúcsot a keleti oldaláról. Mire felértünk, ránk sötétedett, így a –25 fokos hidegben a csúcson éjszakáztunk. Nem sok esélyünk volt, de azt is túléltük... Ennyin múlik az életünk, ennyin múlik a sikerünk. Ha én ott leesek és meghalok, vagy megfagyok a csúcson, azt mondják, mit kerestett ott egy féllábú ember?

– *Rióban egyszer kiraboltak benneket...*

– A legtávolabbi hely, ahova valaha eljutottam, az Argentínában magasodó Aconcagua 6961 méteres csúcsa, mely az Andok és egyben Dél-Amerika legmagasabb pontja. A 71 napos expedícióról hazafelé tartva utolsó napunkat Rióban töltöttük. Pakolásként szállodai szobánkban, mikor kopognak az ajtón. Három, magát rendőrnak kiadó – teljesen becsületes képű – tag állt előttünk, akik kábítószert kerestek. Eme állításukat igazolvánnyal és pisztolyokkal is nyomtatékosították. Egyenként betereteltek és megkötözték minket az egyik szobában, majd mondták, hogy el kell menniük, fél óra múlva visszajönnek, addig maradjunk nyugton. Valahogy kiszabadítottuk magunkat, és döbbenetesen szembesültünk a valósággal: kiraboltak minket. Maradék pénzünk, a fényképezőgép, és több mint negyven tekerics filmem lett oda. Órákig dühöngtem, nem is a gép, hanem a pótolhatatlan felvételek miatt.

– *Jól tudom, hogy te még filmes géppel dolgozol?*

– Egy Mamia 645-össel fotózok rollfilmre (dia), ami az átlagosnál nagyobb és nehezebb masina, de talán a képek minősége engem igazol. Úgy gondolom, hogy több információt tudok egy-egy felvételen visszaadni. A digitális technika szele egyáltalán nem csapott meg, és azt hiszem, nem is fog. Természetfotós barátaim állítják: „ez a Szabolcs egész jó képeket készít, de hogy ezt a gépet viszi magával a hegyekbe, biztos nem normális”...

LEJEGYZETTE: MÜLLER NÁNDOR

